

Thesavrvs|| Locorvm|| Commvnivm|| Jvrisprvdentiaē

Barbosa, Agostinho

Lipsiæ, 1697

Cap. XXI. Peccatum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80071](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80071)

juriarum, quæ in pace remittuntur, & hoc in casu discordiæ finis appellatur, ut not. Bald. in rubr. extr. de Treug. & pac. in princ. & ibi Felin. dum enim futuram observantiam respicit, appellatur successiva corporis atque animi tranquillitas: & hoc est, quod significavit Bald. in consil. 195. landare. n. 5. vers. sciendum est. vol. 1. ubi ait, quod pax sit duplex: quædam quæ in instanti perficitur de injuriis præteritis; altera, quæ dat formam futuro tempori & appellatur pax successiva, quæ tranquillitatis perseverantiam requirit. vid. & Luc. de Penn. in l. unic. n. 10. vers. circa secundum. C. publ. latit. lib. 12.

XIV.

Pacis tempore cogitandum est de bello, itaque princeps certum habeat militum numerum eosque continuo exerceat. Perez. C. de re milit. n. 17. 18.

XV.

Ut bellum indicare principis proprium est, ita etiam id pace finire, inducias enim etiam Dux belli facere potest. Quod si hic pacem fecerit, non prius valebit, quam illam princeps ratam habuerit, ne forte principem vel populum iniquissimis conditionibus obliget. Quin etiam administrator Reipublicæ, quamvis mandatum generale & cum liberâ potestate habeat, pacem inconsulto principe validè concludere non potest. Principi autem pacis obtinendæ gratiâ licet privato bonâ & actiones condonare, damnaque bello illata remittere. Perez. C. ut armor. us. n. 21. & 23. seqq.

CAP. XXI.

Peccatum.

Axioma I.

In quo quis peccat, in eo etiam puniri debet, certe plerumque divinitus solet. cap. ult. de tempor. ordin. in 6. cap. an sit. 42. extr. de appellat. c. Pastoris 29. extr. de Jure Patronat. c. ult. extr. de immunit. Eccl. c. venenabilem 34. extr. de El. c. 1. de translat. Episc. cap. ult. extr. eod. cap. cum olim. 33. extr. de offic. deleg. cap. ex tenore 16. extr. de scriptis cap. cum quidam 8. c. cum literis 13. extr. de tempor. ordinand.

II.

Peccatum non dimittitur, nisi restituatur ablatum, si restitui possit. cap. supm. 2. extr. de rapt. cap. ult. extr. de furt. cap. cum tu 5. extr. de Usur. cap. peccatum 4. de R. l. in 6.

III.

Peccatum non minuit, sed augeat diuturnitas temporis. cap. vigilantis 5. extr. de præscript. cap. pen. in fin. extr. de consangu. & affin. cap. sicut. 77. extr. de Regul. cap. cum 5. extr. de eo, qui dux. in matrim. c. non satis 8. extr. de Simon. & iteratio. cap. unum 3. §. alias. dist. 25.

IV.

Peccatur non nisi voluntate. c. non fidelibus 5. cap. sicut 32. 10. q. 5. dicitur enim peccatum voluntas retinendi vel consequendi, quod iustitia vetat, & à quo liberum est abstinere. c. 1. in fin. 15. q. 1. cum è contrariò peccatum non voluntarium peccatum non dicatur. c. 1. vers. sed hoc 15. q. 1. & peccantes non voluntate, sed eventu, mitius

etiam tractari debeant. c. ult. extr. de his, qui filios occid. peccata etiam, quæ ex ignorantia, vel infirmitate committuntur, facilius dimittuntur, quia peccata nescientium sint nolentium, & peccata scientium peccatis ignorantium præponantur. cap. quero 21. 6. q. 1.

V.

Qui publicè peccat, publicè etiam est puniendus. c. 1. extr. de penitent. & remiss. cap. si peccaverit 19. 2. q. 1. occultè verò peccans, occultè puniri debet. cap. questum 7. extr. de penitent. & remiss. cap. si peccaverit 12. 2. q. 1. c. si quis 7. 23. quest. 4.

VI.

Peccata suos tenere debent auctores. cap. non turbatur 7. 24. q. 1. quia peccata aliena nemini præjudicant. c. si quis 7. 23. q. 4. nec peccatum alterius imputatur illi, qui facit, quod debet. cap. ult. distinct. 47. c. adversitas 48. §. tali. 7. q. 1.

VII.

Peccare posse, non est aliquid posse, sed potius aliquid non posse. cap. ult. §. charitas de penit. distinct. 2.

VIII.

Peccandi via nemini est aperienda. cap. unic. extr. ut Eccl. benefic. nec jurantibus occasio peccandi præbenda. cap. 1. de jurejur. in 6.

IX.

Peccatum unum committens reus est omnium. cap. defleat. 9. extr. d. R. l. l. vulgaris 21. ff. de furt. Ludov. Gomez. in §. penales. Institut. de action. num. 4.

X.

Peccatum pensatur secundum qualitatem peccantis. c. qui contr. 22. 24. q. 1. cap. contradi. lorum 10. 26. q. 5. considerato exemplo, quod inde sumitur. cap. præcipue 13. n. 3. & qualitate peccati. cap. quemadmodum 10. 32. q. 7. Unde & circumstantiæ peccatum & poenam vel aggravat. c. excommunicamus 13. extr. de hæret. cap. 1. impr. de penit. dist. 5. vel etiam minuire dicuntur. cap. inebriaverunt. 9. 15. q. 1.

XI.

Peccator post peractam poenitentiam non amplius dicitur peccator. cap. ferrum 18. dist. 50. c. 2. de consecr. distinct. 3. & c. eam 7. de rescript. Joh. Andre. in reg. semel malus. de Reg. Jur. Menoch. 2. arbit. jud. cas. 264. n. 21. quocirca peccata dimissa non sunt recogitanda ad delectationem, sed ad poenitentiae amaritudinem. gloss. in cap. Judas 36. in fin. de poenitent. distinct. 3. quia licentiam peccandi non dat remissio peccati. cap. exigunt 18. 1. q. 7.

XII.

Peccandi tribuit incentivum veniæ facilitas. Extravag. com. etsi 3. in pr. Extravag. comm. etsi 5. in pr. de penit. & remiss. peccare ergo Magistram graviter, licet inter bonos sit, si non subditorum peccata puniat, dicitur in cap. licet. extr. de simon. peccata enim sine poena dimitti non debent, quia aut DEUS punit, aut homo. cap. tres 86. §. tertia de penit. dist. 1. cap. pen. dist. 45. quapropter dum peccat, plus etiam puniri debet. cap. ut Clericorum 13. extr. de vit. & bonis. Clericorum.

XIII.

XIII.

Peccatum committere nemo appetit propter ipsum peccatum, sed propter illud, quod ex eo consequitur, cap. merito l. 12. q. 1.

XIV.

Peccata tanto graviora sunt, quanto ex minori culpa nascuntur, gloss. in cap. duo sunt. verb. videatur. dist. 96. per text. in c. non potest. 24. 2. q. 7. quem sequitur Abbas in c. primo de iudic. & Felin. in c. cum super col. 2. de testib. cog. & in rubr. de sentent. excomm. in princ. Exemplum est in furto, quod licet modicum fuerit, attentata tamen consuetudine dicitur gravius, quia consuetus furari, difficile a peccato se abstinere. c. fin. 23. q. 5. Abbas in cap. 3. de cleric. conjugat. & ideo gravius punitur. l. 3. C. de Episc. audient. videmus etiam, quod peccatum veniale ex usu & consuetudine fiat mortale, Dominic. in c. criminis. col. 2. dist. 25. gloss. in cap. denig. dist. 4. Abbas in c. testimonium de test. Felin. in c. 1. col. 5. vers. alius casus de constitut. quia ex qualitate poenae arguitur gravitas delicti. clem. 1. §. quae omnia. ubi gloss. & Card. de pen. & cap. homo 5. distinct. 40. Felin. in c. cum quidam de iurjurand. ac peccatum nullum adeo veniale, quod non fiat mortale, dum placet. c. unum 3. §. hinc. dist. 25. quoniam peccata plura minuta, simul postea collecta ita nos gravare posse, quam unum grande peccatum, post gloss. in c. tres sunt. distinct. 1. ante fin. per l. nec non 28. §. si quis sapiens 3. ex quib. caus. majores. & l. si plures 9. §. cumulum 1. ff. de pact. refert Ludov. Gomez. ad §. licet si quis. Institut. de action. n. 22.

XV.

Peccans contra duos magis contemnit, quam contra unum. arg. l. 3. C. de Episc. audient. Lud. Gomez ad §. item si quis. Inst. de act. n. 4.

XVI.

Peccans legis autoritate, non peccat. cap. qui peccat 4. 23. q. 4.

XVII.

Peccatum mortale committi non debet propter scandalum. cap. cum ex 2. extr. de nov. oper. nunc. quod si tamen illud commissum sit, propter majus scandalum est celandum. c. in scripturis 8. dist. 96.

XVIII.

Peccans & consentiens pari poena puniendus est. c. 1. extr. de offic. deleg.

CAP. XXII.
De Peculio.

Axioma I.

Quodcumque filius vel à patre, vel intuitu patris accepit, illud spectat ad peculium profectitium. §. 1. Instit. per quas person. quia hoc omne à patre proficiscitur seu profectum videtur. Ita, ergo si quis patri donaturus dederit filio, peculium erit profectitium l. 5. §. 2. & seqq. ff. de iur. dot.

Limita: nisi pater aliquid expressè alterius peculii causà concesserit, vel dederit, ut extraneus. de l. 5. §. 6.

II.

Quodcumque filiusfamilias honestis operis, il-

liberalibus tamen, aut fortunae beneficio, e. g. ex hereditate acquirit; seu: quodcumque filius nec à patre, nec bello, nec studiis obtinuit, illud est peculii adventitii l. 6. pr. C. de bon. quae liber. §. 1. Instit. per quas person. cuiq. acquir.

Exemplum hinc, quod operis ancillaribus acquirit filia, exit peculii adventitii. Carpz. Part. 2. Const. 10. Defin. 107. item quod acquiritur ludo licito; porro bona materna & pecunia iustitica, das Patengeld. Mev. P. 9. dec. 63. n. 1. Carpzov. P. 2. Const. 24. Defin. 18. Stryck. in annot. ad Brunem. Jus Eccl. l. 2. cap. 1. membr. 2. §. 13.

III.

Quodcumque filius, si non militasset, non acquisiturus fuisset, illud spectat ad peculium castrense l. 11. C. de castrensi pecul. quia huius acquisitionis causa est militia. Ita ergo hoc pertinebit id, quod à patre sive alio ideo donatum, quia quis in militiam ivit, sicut & hereditas commilitonis l. 1. C. eod. non item bona materna filio in militia delata.

Limita: ut procedat in mobilibus; nam immobilia militi quae tali nulli sunt usus l. 4. C. sum. ercisc. nisi miles ex peculio castrensi talia immobilia sibi comparaverit l. 3. ff. de castrensi pecul.

IV.

Quodcumque filius acquirit artibus liberalibus, illud spectat ad peculium quasi castrense Novell. 123. c. 19. quia haec acquisitio similitudinem quandam habet cum iis, quae in castris acquiruntur, & huc spectant ea, quae docendo artes liberales, advocaturâ & Clericatu acquiruntur, quibus annumerantur donata à principe ob speciales textus in l. 7. C. de bon. quae lib. & l. un. in fin. C. de castrensi. Palatin. pecul. lib. 12.

V.

Quoties patria potestas tollitur per mortem vel emancipationem, toties cessat peculium l. 3. pr. C. de bon. matern. quia peculiorum constitutio est ex patria potestate l. fin. §. fin. C. de inoffic. testam. Postquam ergo hodie quis nuptias celebravit & separatam oeconomiam instituit, omnis quaestio de peculio expirat.

CAP. XXIII.
Pecunia vid. Rubr. Moneta.

Axioma I.

Pecunia omnes res aestimantur. l. penult. §. si neminem 1. Cod. de consuet. pecun. Gail. de pignor. num. 6. cap. 13. unde pecunia pro pretio usurpatur in l. Pedius. 4. §. 1. ibi: res magne pecuniae. De incend. ruin. naufr. Ad hoc enim habetur, ut expendatur. l. 1. ff. de contr. emt. & ideo numeratur ea inter res, quae servando servari non possunt. §. constituitur 2. Instit. de usufruct. & in Auth. novissimè. C. de admin. tutor. l. Aristot. 5. cum seq. ff. de iure deliber. Bart. in l. si ex legari de V. O. inque ejus alienatione decretum non requiritur. gloss. sing. in l. 1. §. quaestum. ff. ad Sci. Trebell. Angel. in l. 1. §. quae res pignori obligari possunt. Abbas in c. nulli. col. penult. n. 11. de reb. Eccl. non alienand. & declam. Aug. in §.

(H) 2

quis